

สารของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16

ในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติสากล

1 มกราคม 2009 / 2552

ขจัดความยากจน เพื่อสร้างสันติภาพ

1. นับเป็นอีกวาระหนึ่งเมื่อถึงวันเริ่มต้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีเพื่อสันติภาพมายังประชาชนทุกหนทุกแห่ง ข้าพเจ้าส่งสารนี้เพื่อนำเสนอข้อพิจารณาไตร่ตรองเรื่อง *ขจัดความยากจน เพื่อสร้างสันติภาพ* เมื่อปี 1993 สมเด็จพระสันตะปาปายอห์น ปอล ที่ 2 ผู้ดำรงตำแหน่งก่อนข้าพเจ้า ได้ส่งสารวันสันติสากลในปีนั้น ซึ่งให้เห็นผลด้านลบต่อสันติภาพ หากประชาชนทั้งหมดต้องมีชีวิตอยู่ในความยากจน ความยากจนมักจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหรือองค์ประกอบในความขัดแย้ง รวมไปถึงการใช้อาวุธด้วย ในทางกลับกัน ความขัดแย้งเหล่านี้ก็เป็นเชื้อเร่งให้สถานการณ์ความยากจนเลวร้ายมากยิ่งขึ้น พระองค์เขียนได้ว่า "โลกของเรา แสดงให้เห็นหลักฐานการคุกคามอันน่าสลดใจต่อสันติภาพเพิ่มมากขึ้นอีกประการหนึ่ง ในปัจจุบัน คนจำนวนมากรวมถึงประชาชาติต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางความยากจนขั้นแค้น ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนนับวันจะยิ่งห่างกันมากขึ้น ไม่เว้นแม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว นี่คือปัญหาที่มีโนธรรมของมนุษยชาติไม่อาจเพิกเฉย เนื่องจากสภาพเงื่อนไขการดำรงชีวิตของคนจำนวนมากทำลายศักดิ์ศรีตามธรรมชาติของพวกเขา และส่งผลเป็นการคุกคามต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งแท้จริงและสมมุติเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของประชาคมโลก" [1]

2. ในบริบทนี้ การขจัดความยากจนเรียกร้องให้สนใจพิจารณาปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ที่ *สลับซับซ้อน* เรื่องนี้มีความสำคัญในแง่ของมรรควิธี เพราะถือเป็นการค้นหาผลของการวิจัยเชิงเศรษฐกิจและสังคมวิทยาต่อความยากจนในมิติต่างๆ มากมาย อย่างไรก็ตาม การพิจารณาไตร่ตรองโลกาภิวัตน์ควรเตือนเราให้ระวังผลกระทบทางจิตใจและศีลธรรมจากโลกาภิวัตน์ด้วย กระตุ้นเราในการทำงานกับคนยากจน ให้เริ่มต้นจากการยอมรับอย่างชัดเจนว่าเราต่างก็มีส่วนร่วมในแผนการเดียวกันของพระเจ้า นั่นคือ เราได้รับเรียกให้สร้างครอบครัวหนึ่งเดียว เริ่มจากแต่ละคน ประชาชาติ และนานาชาติ ร่วมกันหล่อหลอมพฤติกรรมของตนตามหลักแห่งภราดรภาพและความรับผิดชอบ

แนวคิดนี้เรียกร้องให้เข้าใจความยากจนในมุมกว้างและด้วยข้อมูลรอบด้าน หากเป็นเรื่องความยากจนทางวัตถุปัจจัยเพียงอย่างเดียว ในกรณีนี้ สังคมศาสตร์ก็อาจเพียงพอช่วยเราวัด

ปรากฏการณ์บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงปริมาณ ที่จะนำเสนอลักษณะที่สำคัญๆ ของความยากจนได้ แต่เรารู้ว่า ยังมีรูปแบบความยากจนที่มีใช้ในเชิงวัตถุ ซึ่งมีใช้เป็นผลโดยตรงและเกิดขึ้นอย่างอิสระจากการกีดกันทางวัตถุปัจจัย ตัวอย่างเช่น ในสังคมมั่งคั่ง มีปรากฏการณ์ของการกีดกันคนไปอยู่ชายขอบ รวมถึงความยากจนทางความรัก ศิลธรรม และจิตใจ ในประชาชนซึ่งชีวิตภายในของตนถูกรบกวน สับสน และต้องประสบกับความเจ็บป่วยในรูปแบบต่างๆ ทั้งๆ ที่อยู่ในท่ามกลางความเจริญทางด้านวัตถุ ในด้านหนึ่งนั้น ข้าพเจ้าคิดถึงสิ่งที่เรียกว่า "ความด้อยพัฒนาทางศิลปธรรม" [2] และในอีกด้านหนึ่งนั้น ยังมีผลด้านลบของ "การพัฒนาเกินขอบเขต" [3] ข้าพเจ้าเองก็ไม่อาจลืมว่า ในสิ่งที่เรียกว่าสังคม "ยากจน" ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจยังมักจะถูกขัดขวางด้วยอุปสรรคทางวัฒนธรรมซึ่งนำไปสู่การใช้ทรัพยากรที่คงประโยชน์อยู่อย่างไม่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังคงเป็นความจริงเสมอ ที่ความยากจนถูกยึดเยียดมาจากภายนอกในทุกรูปแบบนั้น มีรากฐานมาจากการขาดความเคารพศักดิ์ศรีเหนือธรรมชาติของบุคคลมนุษย์ เมื่อมนุษย์ไม่ถูกมองจากบริบทของกระแสเรียกโดยรวมของเขา และเมื่อการเรียกร้องให้มี "ระบบนิเวศมนุษย์" [4] ที่แท้จริง ไม่ได้รับการเคารพ พลังเห็ดร้ายของความยากจนก็จะถูกปลดปล่อย ซึ่งเห็นได้ในบางเรื่องที่ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงเป็นเรื่องราวๆ โดยย่อต่อไป

ความยากจนและผลกระทบทางศิลปธรรม

3. ความยากจนมักได้รับการพิจารณาว่าเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางประชากร ด้วยเหตุนี้ จึงมีการรณรงค์ระหว่างประเทศเพื่อลดอัตราการเกิด บางครั้งโดยการใช้วิธีที่ไม่เคารพศักดิ์ศรีของผู้หญิง หรือสิทธิของพ่อแม่ในการเลือกด้วยความรับผิดชอบว่าตนจะมีบุตรกี่คน [5] ที่น่าเศร้าไปกว่านั้นก็คือ วิธีการเหล่านี้มักจะไม่เคารพแม้กระทั่งสิทธิที่จะมีชีวิต การกำจัดเด็กที่ยังไม่เกิดเรื้อนล้านด้วยข้ออ้างว่าเป็นการขจัดความยากจน มักจะหมายถึงการทำลายคนยากจนที่สุดในหมู่มวลมนุษย์ กระนั้นก็ดี มีกรณีที่เกิดขึ้นในปี 1981 ประชากรโลกประมาณร้อยละ 40 อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ความยากจนขั้นต่ำ ในขณะที่ในปัจจุบันอัตราร้อยละนี้ถูกลดลงมากถึงครึ่งหนึ่ง และประชาชาติทั้งหมดได้หนีพ้นความยากจนแม้ว่ายังคงมีอัตราการเกิดของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ นี่แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรในการแก้ปัญหาความยากจนมีอยู่ แม้ว่าจะยังคงมีประชากรเพิ่มขึ้นก็ตาม นอกจากนั้น เรายังต้องไม่ลืมว่า นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชากรโลกเพิ่มขึ้นสี่พันล้านคน ส่วนใหญ่เป็นเพราะบางประเทศที่เพิ่งเข้าสู่เวทีโลกในฐานะมหาอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจ และมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเพราะประชากรที่มีจำนวนมากนั่นเอง นอกจากนั้น

ในบรรดาประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่มีอัตราการเกิดสูงกลับได้รับโอกาสการพัฒนามากกว่า
กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชากรถือได้ว่าเป็นทรัพย์สิน มิใช่ปัจจัยที่นำไปสู่ความยากจน

4. ความห่วงใยอีกเรื่องหนึ่งคือ *โรคระบาด* เช่น มาลาเรีย วัณโรค และเอชไอวี หากโรคระบาดเหล่านี้กระทบต่อประชากรกลุ่มที่สร้างความมั่งคั่ง ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของความเสียหายโดยรวมต่อสภาพแวดล้อมในประเทศที่เกี่ยวข้อง ความพยายามที่จะควบคุมผลกระทบของโรคเหล่านี้ต่อประชากร มักจะไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าประเทศที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดเหล่านี้ พบว่าตนเองกลับต้องตกเป็นตัวประกัน เมื่อพยายามแก้ปัญหาโรคระบาด เนื่องจากผู้ให้ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจตั้งเงื่อนไขให้มีการดำเนินนโยบายต่อต้านชีวิต เป็นการยากที่จะเอาชนะเอชไอวีได้ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของความยากจน หากไม่มีการมุ่งแก้ปัญหาทางศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแพร่กระจายไวรัสด้วย ประการแรกและสำคัญ จำเป็นต้องมีการรณรงค์ให้การศึกษาที่มุ่งเฉพาะไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางเพศที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีของมนุษย์อย่างครบถ้วน กิจกรรมประเภทนี้ได้ก่อให้เกิดผลที่สำคัญแล้ว ซึ่งส่งผลสู่การลดการแพร่เอชไอวี ด้วยเหตุนี้ จึงต้องจัดหาและการรักษาที่จำเป็นให้แก่ประชาชนที่ยากจนด้วย การดำเนินการนี้เรียกร้องให้ดำเนินความพยายามในการส่งเสริมการวิจัยทางการแพทย์และนวัตกรรมการรักษารูปแบบต่างๆ รวมไปถึงการใช้กฎระหว่างประเทศที่คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างยืดหยุ่นหากจำเป็น ทั้งนี้เพื่อสร้างหลักประกันว่าประชาชนทุกคนจะได้รับการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็น

5. เรื่องที่สามที่เรียกร้องความสนใจต่อแผนงานในการขจัดความยากจน ซึ่งยังคงเน้นมิติศีลธรรมที่แท้จริง นั่นคือ *ความยากจนของเด็ก* เมื่อความยากจนเกิดกับครอบครัว เด็กจะได้รับผลกระทบมากที่สุด ปัจจุบัน เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ที่ตกอยู่ในความยากจนขั้นแค้นคือเด็ก การเข้าข้างเด็กเมื่อคำนึงถึงความยากจน หมายถึงการให้ความสำคัญต่อเป้าประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรงที่สุด เช่น การดูแลมารดา การสนับสนุนการศึกษา การเข้าถึงวัคซีน การรักษาพยาบาลและน้ำดื่ม การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และสำคัญที่สุดคือการคุ้มครองครอบครัวและความสัมพันธ์อันมั่นคงภายในครอบครัว เมื่อครอบครัวอ่อนแอ เด็กก็จะได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากศักดิ์ศรีของผู้หญิงและแม่ไม่ได้รับการปกป้อง เด็กก็จะได้รับผลกระทบมากที่สุด

6. เรื่องที่สี่ที่เรียกร้องความสนใจจากจุดยืนทางศีลธรรมเป็นพิเศษ คือ *ความสัมพันธ์ระหว่างการลดอาวุธและการพัฒนา* ในปัจจุบัน ระดับค่าใช้จ่ายด้านการทหารของโลกเป็นเรื่องที่น่าห่วง ดังที่ข้าพเจ้าได้ชี้ให้เห็นก่อนหน้านี้ เป็นไปได้ว่า "ค่าใช้จ่ายด้านการทหารจำนวนมหาศาลที่

เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ บุคลากร และยุทธศาสตร์ อันที่จริงแล้ว ญกยก็ย้ายถ่ายเทมาจากโครงการพัฒนาเพื่อประชาชาติ โดยเฉพาะคนยากจนที่สุดที่มีความต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด สถานการณ์นี้ขัดแย้งกับสิ่งที่ระบุไว้ใน*กฎบัตรของสหประชาชาติ* ซึ่งผูกพันประชาคมระหว่างประเทศและรัฐเป็นการเฉพาะ 'เพื่อที่จะส่งเสริมการสถาปนาและการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ การนำเอาทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจของโลก มาใช้เพื่อเป็นอาวุธยุทธศาสตร์ต้องเป็นไปให้น้อยที่สุด' (มาตรา 26)" [6]

ในเรื่องนี้ มิได้มีการดำเนินการใดเพื่อส่งเสริม และที่จริงกลับสกัดกั้นอย่างรุนแรง มิให้ประชาคมระหว่างประเทศบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ใฝ่ฝัน นอกจากนั้น การใช้จ่ายทางด้านทหารที่เพิ่มขึ้นมากเกินไปทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเพิ่มการแข่งขันทางด้านอาวุธ ก่อให้เกิดหย่อมความด้อยพัฒนาและความสิ้นหวัง ซึ่งอาจกลายเป็นสาเหตุของความไม่มั่นคง ความตึงเครียด และความขัดแย้ง ดังเช่นพระสันตะปาปาปอล ที่ 6 ผู้นำเคารพซึ่งดำรงตำแหน่งก่อนข้าพเจ้า ได้ตั้งข้อสังเกตอย่างชาญฉลาดไว้ว่า "ชื่อใหม่ของสันติภาพคือการพัฒนา" [7] ดังนั้นประเทศต่างๆ จึงได้รับเชิญให้พิจารณาไตร่ตรองอย่างจริงจังถึงสาเหตุของความขัดแย้ง ซึ่งมักจะถูกกระตุ้นด้วยความอยุติธรรม และให้ทำการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองอย่างกล้าหาญ หากจะปรับปรุงความสัมพันธ์ ก็เป็นไปได้ที่จะลดการใช้จ่ายด้านอาวุธลงเสีย ทรัพยากรที่ประหยัดได้นี้ ก็จะสามารถกำหนดไว้เพื่อโครงการพัฒนาเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ยากจนที่สุด รวมทั้งประชาชนแต่ละคน และประชาชาติที่มีความต้องการ ความพยายามเพื่อดำเนินการในหนทางนี้ จะเป็นความพยายามเพื่อสันติภาพภายในครอบครัวมนุษยชาตินั่นเอง

7. เรื่องที่ห้าที่เกี่ยวข้องกับการขจัดความยากจนทางด้านวัตถุประสงค์คือเรื่อง*วิกฤตการณ์อาหารในปัจจุบัน* ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการได้มาซึ่งความจำเป็นขั้นพื้นฐาน วิกฤตการณ์นี้มีใช้เรื่องของการขาดแคลนอาหาร แต่เป็นความยากลำบากในการได้มาซึ่งอาหารและการเข้าถึงกำไรในรูปแบบต่างๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือการขาดโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สามารถจัดการตอบสนองความจำเป็นและภาวะฉุกเฉินต่างๆ ภาวะทุพโภชนาการยังก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงทางสติปัญญาและร่างกายต่อประชาชน ทำให้คนจำนวนมากขาดพลังงานที่จำเป็นเพื่อการหลีกเลี่ยงจากความยากจนที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือ สถานการณ์นี้ส่งผลให้เกิดช่องว่างของความไม่เท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น และอาจกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยารุนแรง สิ่งบ่งชี้ทั้งหมดเกี่ยวกับความยากจนในไม่กี่ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคนร่ำรวยและคนยากจนที่เพิ่มมากขึ้น ในด้านหนึ่งไม่ต้องสงสัยเลยว่า สาเหตุหลักของสถานการณ์นี้คือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งมักเป็นประโยชน์ต่อคนร่ำรวยกว่า ขณะที่อีกด้านหนึ่งคือ ความเปลี่ยนแปลงของ

ราคาสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งสูงขึ้นเร็วกว่าสินค้าทางภาคเกษตรและวัตถุดิบที่อยู่ในครอบครองของประเทศยากจนกว่า ในแนวทางนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศยากจนที่สุดต้องประสบกับการกัดกันให้ออกไปอยู่ชายขอบเป็นสองเท่า เพราะผลกระทบด้านลบของรายได้ที่ต่ำลงและราคาสินค้าที่สูงขึ้น

สมานฉันท์ระดับโลกและการขจัดความยากจน

8. หนทางที่สำคัญที่สุดในการสร้างสันติภาพหนทางหนึ่งคือรูปแบบโลกาภิวัตน์ที่มุ่งคุณประโยชน์ของครอบครัวมุขยชาติทั้งหมด [8] อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะจัดการโลกาภิวัตน์จะต้องมีความคิดในเรื่องสมานฉันท์ระดับโลก [9] ระหว่างประเทศร่ำรวยและประเทศยากจนอย่างเข้มข้น รวมทั้งในแต่ละประเทศเอง และในประเทศร่ำรวยด้วย เราจำเป็นจะต้องมี "หลักจริยธรรมร่วม" [10] ซึ่งประกอบด้วยบรรทัดฐานที่มีได้เพียงอยู่บนพื้นฐานของฉันทามติเท่านั้น แต่มีรากฐานอยู่ในกฎธรรมชาติซึ่งพระผู้สร้างทรงจารึกอยู่ในโนธรรมของมนุษย์แต่ละคน (เทียบรม 2:14-15) เราแต่ละคนมิได้มีความรู้สึกสักอย่าง อยู่ภายในมโนธรรม ว่าตนได้รับเรียกให้มีส่วนร่วมในการสร้างความดีส่วนรวมและสร้างสันติภาพในสังคมดอกหรือ? โลกาภิวัตน์ขจัดอุปสรรคบางประการ แต่ก็ยังสามารถสร้างอุปสรรคใหม่ขึ้นมาได้ โลกาภิวัตน์นำประชาชนมารวมกัน แต่ความใกล้ชิดกันทางสถานที่และเวลาในตัวเองมิใช่เงื่อนไขในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันและสันติภาพอย่างแท้จริง เราจะพบวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขการกัดกันให้คนยากจนของโลกออกไปอยู่ชายขอบสังคมโดยอาศัยโลกาภิวัตน์ได้ ก็ต่อเมื่อประชาชนทุกหนแห่งแต่ละคน รู้สึกว่าถูกความยุติธรรมในโลก และการละเมิดสิทธิมนุษยชนทำร้ายในเวลาเดียวกัน พระศาสนจักรซึ่งเป็น "สัญญาณและเครื่องมือของความสนิหสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า และความเป็นหนึ่งเดียวกันของเผ่าพันธุ์มนุษยชาติทั้งหมด" [11] จะยังคงทำงานต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาความยุติธรรมและความไม่เข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่โลกที่มีสันติภาพและสมานฉันท์มากขึ้น

9. ทางด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ มีกระบวนการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการบูรณาการระบบเศรษฐกิจที่จะนำไปสู่การปรับปรุงเงื่อนไขต่างๆ แต่ก็ยังมีกระบวนการที่มีแนวโน้มไปในทิศทางตรงกันข้าม แบ่งแยกและกัดกันประชาชาติออกไปยังชายขอบของสังคม และสร้างสถานการณ์ที่อันตรายซึ่งอาจนำไปสู่สงครามและความขัดแย้งได้ นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การค้าขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศเติบโตอย่างรวดเร็วมากเป็นพิเศษ ด้วยแรงขับเคลื่อนอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนในประวัติศาสตร์ การค้าในโลกส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับประเทศที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมในช่วงต้นๆ และมีประเทศที่พัฒนาใหม่ๆ

จำนวนมากก้าวเข้ามาอยู่บนเวทีระดับโลกด้วย กระนั้นก็ดี มีประเทศที่มีรายได้ต่ำอื่นๆ ซึ่งยังคงถูกกีดกันให้ออกไปอยู่ชายขอบในทางการค้า การเติบโตของประเทศเหล่านี้ได้รับอิทธิพลด้านลบจากราคาสินค้าที่ตกต่ำอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งหมายถึงสินค้าส่งออกทั้งหมดของประเทศเหล่านี้นั่นเอง ในประเทศเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในแอฟริกา การพึ่งพาสินค้าส่งออกยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ ตรงจุดนี้ ข้าพเจ้าขอเรียกร้องประเทศทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง ให้เปิดโอกาสที่เสมอภาคกันในการเข้าถึงตลาดโลกโดยปราศจากการกีดกันหรือการผลักออกไปอยู่ชายขอบ

10. เราอาจใช้การพิจารณาไตร่ตรองแบบเดียวกันในเรื่องการเงิน ซึ่งเป็นมิติที่สำคัญของปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์ ที่เกิดขึ้นเพราะการพัฒนาเทคโนโลยีและนโยบายการเปิดให้มีการหลั่งไหลของเงินทุนระหว่างประเทศได้อย่างเสรี โดยวัตถุประสงค์ในตัวเอง หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของการเงินคือการค้าจนความเป็นไปได้สำหรับการลงทุนในระยะยาว ซึ่งหมายถึงการพัฒนานั่นเอง ในปัจจุบัน นี่เป็นเรื่องเปราะบางอย่างยิ่ง เพราะกำลังประสบกับผลด้านลบของระบบธุรกรรมการเงิน ทั้งในระดับชาติและระดับโลก ซึ่งเกิดจากความคิดเพียงระยะสั้นๆ ที่มุ่งเพิ่มมูลค่าการค้าเงินทางการเงิน และเน้นการบริหารจัดการทางด้านเทคนิคต่อความเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ เท่านั้น วิกฤติที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้แสดงให้เห็นธุรกรรมทางการเงินที่บางครั้งอาจหันกลับมาทำร้ายตัวเองอย่างสิ้นเชิง เพราะมิได้คำนึงถึงความดีส่วนรวมในระยะยาว การลดวัตถุประสงค์ของการเงินระดับโลกลงเป็นเพียงเรื่องระยะสั้น ทำให้ลดขีดความสามารถที่จะทำหน้าที่เป็นสะพานระหว่างปัจจุบันและอนาคต และหน้าที่ในฐานะตัวกระตุ้นที่จะสร้างโอกาสใหม่ๆ ในการผลิตและสร้างงานในระยะยาว การเงินที่จำกัดตัวเองลงเป็นเพียงระยะสั้น กลับกลายเป็นอันตรายต่อทุกคน แม้แต่ต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์เมื่อตลาดดำเนินการไปด้วยดี [12]

11. สิ่งเหล่านี้อาจบ่งชี้ว่าการขจัดความยากจน เรียกร้องความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านกฎหมาย เพื่อให้ประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ยากจนกว่า ได้แสวงหาและดำเนินยุทธศาสตร์เพื่อจัดการกับปัญหาที่กล่าวถึงข้างต้น ซึ่งจะเป็นการให้กรอบของกฎหมายที่มีประสิทธิภาพสำหรับระบบเศรษฐกิจ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างแรงจูงใจในการสร้างสถาบันแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล และต้องมีการสนับสนุนในการต่อสู้กับอาชญากรรมและส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งกฎหมาย ในอีกด้านหนึ่ง เราไม่อาจปฏิเสธว่านโยบายที่เน้นความช่วยเหลือมากเกินไปนั้น เป็นสาเหตุแห่งความล้มเหลวมากมาย ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน การลงทุนอบรมสร้างคนและพัฒนาวัฒนธรรมเฉพาะ ซึ่งมีการบูรณาการอย่างดีสำหรับสถานประกอบการนั้น ดูเหมือนว่าจะจะเป็นแนวทางที่ถูกต้องในปัจจุบันทั้งในระยะปานกลาง

และระยะยาว หากกิจกรรมทางเศรษฐกิจเรียกร้องบริบทที่เหมาะสมเพื่อจะได้พัฒนา แต่ก็จะต้องไม่หันเหความสนใจไปจากความจำเป็นที่จะต้องสร้างรายได้ด้วย ในขณะที่การเน้นอย่างถูกต้องว่าการเพิ่มรายได้ต่อหัว ไม่อาจถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของกิจกรรมทางการเมืองและเศรษฐกิจนั้น มันก็ยังเป็นวิธีการที่สำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ในการขจัดความหิวโหยและความยากจนขั้นแค้น ดังนั้น มาคาดคิดว่านโยบายการกระจายความมั่งคั่งที่มีอยู่เพียงอย่างเดียว จะช่วยขจัดปัญหา จะต้องถูกละทิ้งไปเสีย ในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ มูลค่าทรัพย์สินต้องพึ่งพาอย่างเต็มที่กับความสามารถในการก่อให้เกิดรายได้ในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การสร้างความมั่งคั่งจึงกลายเป็นหน้าที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งต้องคำนึงถึงเสมอ หากจะให้การขจัดความยากจนทางวัตถุประสงค์มีประสิทธิภาพในระยะยาว

12. หากจะถือเอาคนจนเป็นภาระสำคัญ ก็จะต้องเปิดทางให้กับ*แนวทางจริยธรรมสำหรับเศรษฐศาสตร์* สำหรับผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการตลาดระหว่างประเทศ *แนวทางจริยธรรมสำหรับการเมือง* สำหรับผู้ที่อยู่ในฝ่ายบริหารประเทศ และ*แนวทางจริยธรรมสำหรับการมีส่วนร่วม*ที่สามารถควบคุมการมีส่วนร่วมของประชาสังคมในประเทศและระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศเองก็เพิ่งตระหนักถึงคุณค่าและอรรถประโยชน์ของการริเริ่มทางเศรษฐกิจของประชาสังคมหรือองค์กรท้องถิ่นในการส่งเสริมการปลดปล่อยและการนำบรมประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนขั้นแค้นซึ่งมักจะไม่ค่อยมีโอกาสได้รับความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการให้เข้ามาอยู่ในสังคม ประวัติศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจในศตวรรษที่ยี่สิบสอนเราว่านโยบายการพัฒนาที่ดีขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการดำเนินงานอย่างรับผิดชอบโดยมนุษย์และการสร้างภาคีความร่วมมือเชิงบวกระหว่างตลาด ประชาสังคมและรัฐ เนื่องจากการพัฒนาโดยแท้จริงแล้วคือปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม และวัฒนธรรมเกิดและพัฒนาในภาคประชาชน [13]

13. ดังเช่นพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 ผู้นำเคารพและดำรงตำแหน่งก่อนข้าพเจ้าทรงมีโอกาสตั้งข้อสังเกตเอาไว้ว่า โลกภาวิวัตน์ "เป็นเหมือนดาบสองคม" [14] ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการด้วยความสุขุมรอบคอบเป็นอย่างยิ่ง การดำเนินการดังกล่าวจะต้องรวมถึงการให้ความสำคัญต่อความจำเป็นของคนยากจนในโลก และการเอาชนะความไม่สมดุลที่น่าอับอายระหว่างปัญหาความยากจนและมาตรการที่พัฒนาขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ความไม่สมดุลเป็นเรื่องของระเบียบทางวัฒนธรรมและการเมือง และระเบียบทางจิตใจและศีลธรรม อันที่จริง เรามักจะพิจารณาสาเหตุของความยากจนอย่างผิวเผินและในเชิงเครื่องมือโดยมิได้ใส่ใจต่อสิ่งที่ฝังอยู่ภายในจิตใจมนุษย์ เช่น ความโลภและวิสัยทัศน์แคบ บางครั้ง ปัญหาการพัฒนา การให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้รับการแก้ไขโดยมิได้ใส่ใจ

ต่อมนุษย์ที่เป็นองค์ประกอบด้วย แต่มุ่งเพียงคำถามทางเทคนิคที่มีข้อจำกัด กล่าวคือ มุ่งสร้าง โครงสร้าง จัดทำข้อตกลงทางการค้า และจัดสรรเงินทุนโดยไม่คำนึงถึงตัวมนุษย์ สิ่งที่สำคัญต่อการขจัดความยากจนคือชายและหญิงที่ดำเนินชีวิตในหนทางแห่งความเป็นพี่น้องกันอย่างลึกซึ้ง และสามารถร่วมไปกับมนุษย์แต่ละคน แต่ละครอบครัว และแต่ละชุมชนในการเดินทางไปสู่การ พัฒนาคนอย่างแท้จริง

บทสรุป

14. ในสมณสาสน์ *Centesimus Annus* (การเฉลิมฉลองปีที่หนึ่งร้อย) สมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 ทรงเตือนเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะ "ขจัดทัศนคติที่ถือว่าคนยากจน ทั้งในแง่แต่ละคนและในแง่ประชาชาตินั้น เป็นภาวะ ถือว่าเป็นผู้บุกรุกที่นำราคาญาติพยายามบริโภค สิ่งที่คุณอื่นได้ทำการผลิตออกมา" พระองค์ทรงเขียนไว้ว่า คนยากจน "เรียกร้องสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการชื่นชมวัตถุปัจจัย และนำเอาความสามารถของตนไปใช้อย่างดีเพื่องาน ซึ่งถือเป็นการสร้างโลกที่มีความยุติธรรมและเจริญรุ่งเรืองสำหรับทุกคน" [15] ในโลกแห่งโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน เราจะเห็นได้อย่างชัดเจนมากขึ้นว่า สันติภาพสร้างได้หากทุกคนได้รับหลักประกันที่จะมีโอกาสเติบโตอย่างสมเหตุสมผล ไม่ช้าก็เร็ว ความบิดเบือนอันเกิดจากระบบที่ไม่เป็นธรรมจะต้องมีการชดเชยโดยแต่ละคน เป็นการโง่เขลาอย่างแท้จริง ที่จะสร้างบ้านที่ฟุ่มเฟือยในใจกลางทะเลทรายหรือความทุกข์ โลกาภิวัตน์ในตัวเองไม่สามารถสร้างสันติภาพได้ และในหลายๆ กรณี มันกลับสร้างความแตกแยกและความขัดแย้ง เป็นได้ที่มันชี้ให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องมุ่งไปหาเป้าหมายแห่งสมานฉันท์อย่างลึกซึ้ง ที่มุ่งแสวงหาความดีของแต่ละคนและทุกคน ในแง่นี้ ควรถือโลกาภิวัตน์ว่าโอกาสอันดีที่จะบรรลุมบางสิ่งที่สำคัญในการขจัดความยากจน และนำทรัพยากรที่ไม่ค่อยได้คิดถึงกันมาก่อนมาสนับสนุนความยุติธรรมและสันติภาพ

15. คำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักรมีความห่วงใยต่อคนยากจนเสมอ ในยุคสมัยของสมณสาสน์ *Rerum Novarum* (สิ่งใหม่ ว่าด้วยทุนและแรงงาน) คนยากจนส่วนใหญ่คือคนงานในสังคมอุตสาหกรรมใหม่ ในคำสอนด้านสังคมของพระสันตะปาปาปิโอ ที่ 11 พระสันตะปาปาปิโอ ที่ 12 พระสันตะปาปาจอห์น ที่ 23 พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 6 และพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2 ความยากจนรูปแบบใหม่ๆ ค่อยๆ ได้รับการสำรวจ ในขณะที่ขอบเขตปัญหาสังคมขยายกว้างมากขึ้นไปสู่ระดับโลก [16] การขยายปัญหาสังคมไปสู่ระดับโลกจะต้องได้รับการพิจารณามิใช่เพียงการขยายเชิงปริมาณเท่านั้น แต่เชิงการเติบโตทางคุณภาพ ในการเข้าใจมนุษย์และความต้องการของครอบครัวมนุษย์ด้วย ด้วยเหตุนี้ ในขณะที่เฝ้าติดตามปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์และ

ผลกระทบต่อความยากจนของมนุษย์ในปัจจุบันอย่างสนใจนั้น พระศาสนจักรก็ชี้ให้เห็นมิติใหม่ๆ ของปัญหาสังคม ไม่ใช่เพียงแค่ปัญหาในมุมกว้างเท่านั้น แต่ในมุมลึกด้วย หากไปเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของมนุษย์และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า หลักการของคำสอนทางสังคมเหล่านี้ มุ่งที่จะอธิบายความเกี่ยวข้องกันระหว่างความยากจนและโลกาภิวัตน์ ซึ่งช่วยชี้นำกิจการในการสร้างสันติภาพ ในบรรดาหลักการเหล่านี้ เป็นเวลาที่เหมาะสมเป็นพิเศษที่จะนึกถึง "การเลือกรักคนจน" [17] ตามแสงสว่างแห่งความสำคัญของเมตตาธรรม ซึ่งได้รับการยืนยันตลอดมาในธรรมประเพณีคริสตชน เริ่มจากยุคพระศาสนจักรเริ่มแรก (เทียบ กจ 4:32-36; 1 คร 16:1; 2 คร 8-9; กท 2:10)

พระสันตะปาปาเลโอ ที่ 13 ทรงเขียนไว้ในปี 1891 ว่า "ทุกคนควรลงมือทำงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบในทันทีทันใด" และพระองค์ยังเสริมอีกว่า "ในส่วนของพระศาสนจักรนั้น ไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากพระศาสนจักร ไม่ว่าจะเป็นเวลาหรือโอกาสก็ตาม" [18] และด้วยจิตตารมณ์เดียวกันนี้เองที่พระศาสนจักรยังคงทำงานเพื่อคนยากจนจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งพระศาสนจักรมองเห็นพระคริสต์ในตัวพวกเขา [19] และพระศาสนจักรยังคงรับฟังเสียงที่สะท้อนอยู่ในหัวใจถึงพระบัญญัติขององค์ราชันแห่งสันติภาพที่ทรงมีต่ออัครสาวกของพระองค์ว่า "*Vos date illis manducare*" "ท่านทั้งหลายจงหาอาหารให้เขากินเถิด" (ลก 9:13) ด้วยความซื่อสัตย์ต่อคำสั่งที่ได้รับจากพระอาจารย์นี้เอง ชุมชนคริสตชนไม่ละเลยที่จะยืนยันสนับสนุนครอบครัวมนุษยชาติทั้งหมดด้วยสัญญาของสมานฉันท์ที่สร้างสรรค์ มิใช่เพียงแค่ "การให้ส่วนเกินของตน" แต่เหนือสิ่งอื่นใดก็คือ "การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต รูปแบบการผลิตและการบริโภค และการสร้างโครงสร้างอำนาจที่กำกับสังคมในปัจจุบัน" [20] ในวาระเริ่มต้นปีใหม่ ข้าพเจ้าขอเชื้อเชิญศิษย์ทุกคนของพระคริสต์ และมนุษย์ผู้มีน้ำใจดีทุกคน ในการเปิดหัวใจให้กว้างเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนยากจน และดำเนินการที่เป็นไปได้เพื่อช่วยเหลือพวกเขา สัจธรรมของหลักการที่ไม่อาจลบล้างได้ นั่นคือ "การขจัดความยากจนคือการสร้างสันติภาพ"

จากวาติกัน 8 ธันวาคม 2008

พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16

- [1] สารวันสันติสากล ปี 1993, ข้อ 1
- [2] พระสันตะปาปาปอล ที่ 6, สมณสาสน์ *การพัฒนาประชาชาติ*, ข้อ 19
- [3] พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, สมณสาสน์ *ความหวังใยเรื่องสังคม*, ข้อ 28
- [4] พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, สมณสาสน์ *การเฉลิมฉลองปีที่หนึ่งร้อย*, ข้อ 38
- [5] เทียบ พระสันตะปาปาปอล ที่ 6, สมณสาสน์ *การพัฒนาประชาชาติ*, ข้อ 37, พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, สมณสาสน์ *ความหวังใยเรื่องสังคม*, ข้อ 25
- [6] พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16, สารถึงคาร์ดินัลเรนาโต ราฟาแอล มาร์ติโน เนื่องในโอกาสการสัมมนา ระหว่างประเทศซึ่งจัดโดยสมณสภาเพื่อความยุติธรรมและสันติ ในหัวข้อเรื่อง: "การลดอาวุธ การพัฒนา และสันติภาพ โอกาสเพื่อการลดอาวุธทั้งหมด", 10 เมษายน 2008, *L'Osservatore Romano*, ฉบับ ภาษาอังกฤษ, 30 เมษายน 2008, หน้า 2
- [7] สมณสาสน์ *การพัฒนาประชาชาติ*, ข้อ 87
- [8] เทียบ พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, สมณสาสน์ *การเฉลิมฉลองปีที่หนึ่งร้อย*, ข้อ 58
- [9] เทียบ พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, คำปราศรัยต่อสมัชชาคริสตชนคนงานแห่งอิตาลี, 27 เมษายน 2002, 4: *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, XXV:1 (2002), หน้า 637
- [10] พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, คำปราศรัยต่อที่ประชุมใหญ่ของสมณสถาบันวิชาการว่าด้วย สังคมศาสตร์, 27 เมษายน 2001, 4: *L'Osservatore Romano*, ฉบับภาษาอังกฤษ, 2 พฤษภาคม 2001, หน้า 7
- [11] สังคายนาวาติกัน ครั้งที่ 2, พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักร, ข้อ 1
- [12] เทียบ สมณสภาเพื่อความยุติธรรมและสันติ, *ประมวลหลักคำสอนด้านสังคมของพระศาสนจักร*, ข้อ 368
- [13] เทียบ *อ้างแล้ว*, ข้อ 356
- [14] คำปราศรัยต่อผู้นำสหภาพแรงงานและสมาคมผู้ใช้แรงงาน, 2 พฤษภาคม 2000, 3: *Insegnamenti di Giovanni Paolo II*, XXIII, 1 (2000), หน้า 726.
- [15] ข้อ 8
- [16] เทียบ พระสันตะปาปาปอล ที่ 6, สมณสาสน์ *การพัฒนาประชาชาติ*, ข้อ 3
- [17] พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, สมณสาสน์ *ความหวังใยเรื่องสังคม*, ข้อ 42; เทียบ สมณสาสน์ *การเฉลิมฉลองปีที่หนึ่งร้อย*, ข้อ 57
- [18] สมณสาสน์ *สิ่งใหม่ ว่าด้วยทุนและแรงงาน*, ข้อ 45
- [19] เทียบ พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2, สมณสาสน์ *การเฉลิมฉลองปีที่หนึ่งร้อย*, ข้อ 58
- [20] *อ้างแล้ว*